

DATUM
2023-04-27
ERT DATUM
2023-01-17

DIARIENR
2023/11-4
ER BETECKNING
Ju2022/03613

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Delbetänkandet Vägar till ett tryggare samhälle. Kraftsamling för barn och unga (SOU 2022:67)

Statskontorets synpunkter

Statskontoret lämnar synpunkter utifrån vår kompetens om styrning och organisering av offentlig verksamhet. I detta fall lämnar vi synpunkter på utredningens samtliga förslag.

Myndighet får i uppdrag att sprida kunskap om våld i barns och ungas nära relationer

Statskontoret tillstyrker utredningens förslag om en kunskapsatsning. Det framgår av utredningen att våld i nära relationer mellan barn och unga är ett relativt nytt kunskapsområde varför man föreslår att lämplig myndighet får i uppdrag att sprida kunskap till berörda aktörer. Utredningen hänvisar till Statskontorets rapport *Mäns våld mot kvinnor. En analys av myndigheternas arbete med den nationella strategin (2021:3)* som konstaterar att det behövs ett mer konkret stöd för att kunskap som myndigheter tar fram och sprider ska komma till praktisk användning bland yrkesverksamma inom framför allt kommuner och regioner. Det är angeläget att beakta denna slutsats för att kunskapen ska nå de aktuella aktörerna så att dessa kan verka för att förhindra våld i nära relationer mellan barn och unga.

Socialstyrelsen får ett uppdrag att kartlägga vilka insatser som kommuner erbjuder

Statskontoret tillstyrker förslaget av samma anledning som vi tillstyrker utredningens första förslag. Statskontoret bedömer att Socialstyrelsen bör ha goda förutsättningar att kartlägga vilka insatser som kommuner erbjuder till barn och unga som utsatts för våld i nära relationer samt till unga våldsutövare. Statskontoret bedömer även att Socialstyrelsen bör ha goda förutsättningar att ta fram det kunskaps-

underlag avseende våld i barns och ungas nära relationer för yrkesverksamma i kommuner och regioner.

Staten bör definiera en miniminivå på kommunernas arbete och peka ut prioriterade områden

Statskontoret tillstyrker förslaget att regeringen i ett inriktningsdokument förtydligar vilka områden som är prioriterade att arbeta med för att förebygga att barn och unga dras in i gängkriminalitet.

Utredningen hänvisar till Statskontorets rapport *Regeringens styrning i tvärsektoriella frågor. En studie om erfarenheter och utvecklingsmöjligheter* (Om offentligt sektor 2022) som beskriver att regeringens styrning av tvärsektoriella frågor får genomslag i förvaltningen först när den politiska ledningen tydligt markerar att den är prioriterad. Genom inriktningsdokumentet kan regeringen markera att frågan är prioriterad. Det bör öka sannolikheten att arbetet med att förebygga att barn och unga dras in i gängkriminalitet får genomslag i berörda verksamheter.

Statskontorets har tidigare pekat på problem i regeringens styrning av tvärsektoriella frågor, tex avseende otydlighet kring vilken aktör som bär ansvar för vad samt hur myndigheterna ska prioritera i arbetet.¹ För att undvika otydlighet bedömer Statskontoret att det är viktigt att inriktningsdokumentet tydliggör vilka roller och vilket ansvar berörda aktörer ska ha.

En särskild kommitté bör inrättas för att stödja kommunernas arbete med unga våldsutsatta

Statskontoret tillstyrker förslaget att en särskild organisation inrättas för att stötta genomförandet av kraftsamlingen. Organisationens arbete ska ta sin utgångspunkt i inriktningsdokumentet.

Statskontoret bedömer att tillsättandet av en särskild organisation visar på att frågan är prioriterad vilken bör öka sannolikheten att arbetet med att förebygga att barn och unga dras in i gängkriminalitet får genomslag i berörda verksamheter. Det är viktigt att kommittén får tillräckliga ekonomiska resurser i förhållande till vilka insatser som förväntas genomföras. Statskontoret har tidigare konstaterat att regeringen ofta ger samordnande funktioner många uppgifter men med relativt små resurser.²

---

¹ *Regeringens styrning i tvärsektoriella frågor. En studie om erfarenheter och utvecklingsmöjligheter* (Om offentligt sektor 2022)

² *Regeringens styrning i tvärsektoriella frågor. En studie om erfarenheter och utvecklingsmöjligheter* (Om offentligt sektor 2022)

Regeringen bör utreda hur ett system med lokala överenskommelser kan utformas

Statskontoret tillstyrker förslaget att regeringen utreder hur arbetet med kraftsamlingen kan kompletteras med ett system för lokala överenskommelser som tydliggör kommunernas respektive statens åtaganden. Utredningen ska också omfatta frågan om hur ett system med statsbidrag kan knytas till sådana överenskommelser.

Statskontoret har tidigare visat att statens styrning för att uppnå förhöjd kvalitet i kommunal verksamhet inte tar tillräcklig hänsyn till kommunernas och regionernas strukturella förutsättningar. Det gör styrningen ineffektiv eftersom den riskerar att försämra kvaliteten eller likvärdigheten i verksamheten.³ Vi har också konstaterat att en bred utformning av riktade statsbidrag underlättar för kommunerna att använda resurserna effektivt. Det innebär till exempel att kommunerna kan integrera bidraget i sitt kvalitets- och utvecklingsarbete.⁴ Vi bedömer att dessa slutsatser bör beaktas i regeringens utredning avseende frågan om hur ett system med statsbidrag kan knytas till överenskommelser mellan berörda kommuner och staten.

---

³ *Att styra de självstyrande – En analys av statens styrning av kommuner och regioner* (2023:7)

⁴ *Olika vägar till likvärdig skola. Utvärdering av likvärdighetsbidraget* (2021:2)

Övergripande kommentarer

Statskontoret bedömer att berörda myndigheter bör få i uppdrag att samverka med varandra och att regeringen uppger vad som ska uppnås med samverkan och vilken grad av koordinering som förväntas mellan myndigheter. Vi har tidigare konstaterat att regeringen bör ge uppdrag till myndigheter när regeringen ser vinster med att myndigheter samverkar för att lösa ett visst problem.⁵

Slutligen vill vi poängtera vikten av att berörda aktörer har ett barnrättsperspektiv vid genomförandet av utredningens förslag.

Generaldirektör Annelie Roswall Ljunggren har beslutat i detta ärende. Utredningschef Matilda Ardenfors och utredare Martin Snygg Söder, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Annelie Roswall Ljunggren

Martin Snygg Söder

---

⁵ *Mäns våld mot kvinnor. En analys av myndigheternas arbete med den nationella strategin* (2021:3).